

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 23/22
V Luxemburgu 3. februára 2022

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-121/21
Česká republika/Poľsko (Baňa Turów)

Podľa generálneho advokáta Pikamäea Poľsko tým, že predĺžilo povolenie na ťažbu hnedého uhlia v bani Turów o šesť rokov bez vykonania posúdenia vplyvov na životné prostredie, porušilo právo EÚ

Hnedouhoľná povrchová baňa Turów sa nachádza na poľskom území v blízkosti hraníc s Českou republikou a Nemeckom. Príslušné poľské orgány vydali v roku 1994 spoločnosti PGE Elektrownia Bełchatów S.A., teraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (ďalej len „prevádzkovateľ“), koncesiu na výkon ťažobnej činnosti v tejto bani až do 30. apríla 2020.

Na základe poľského zákona z roku 2008¹ môže byť platnosť koncesie na ťažbu hnedého uhlia jednorazovo predĺžená až o 6 rokov bez posúdenia vplyvov na životné prostredie, ak je toto predĺženie odôvodnené racionálnou správou ložiska a nedôjde pritom k rozšíreniu pôsobnosti koncesie.

Prevádzkovateľ podal 24. októbra 2019 žiadosť o predĺženie tejto koncesie o 6 rokov. Dňa 21. januára 2020 vydal Regionálny riaditeľ ochrany životného prostredia vo Wroclawi rozhodnutie o environmentálnych podmienkach pre projekt pokračovania v ťažbe na hnedouhoľnom ložisku Turów do roku 2044 (ďalej len „rozhodnutie EIA“) a 23. januára 2020 vyhlásil toto rozhodnutie za okamžite vykonateľné. Dňa 24. januára 2020 pripojil prevádzkovateľ rozhodnutie EIA k svojej žiadosti o predĺženie koncesie na výkon ťažobnej činnosti podanej v roku 2019. Rozhodnutím z 20. marca 2020 udelil poľský minister klímy povolenie na ťažbu hnedého uhlia do roku 2026.

Česká republika, podľa ktorej Poľsko udelením tohto povolenia porušilo vo viacerých ohľadoch právo Únie, predložila vec 30. septembra 2020 Európskej komisii.² Komisia vydala 17. decembra 2020 odôvodnené stanovisko, v ktorom Poľsku vytýkala, že sa dopustilo viacerých porušení práva Únie. Komisia osobitne konštatovala, že Poľsko prijatím ustanovenia, ktoré umožňuje predĺžiť platnosť povolenia na ťažbu hnedého uhlia až o 6 rokov bez posúdenia vplyvov na životné prostredie, porušilo smernicu o posudzovaní vplyvov niektorých verejných a súkromných zámerov na životné prostredie.³

¹ Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zákon o poskytovaní informácií o životnom prostredí a jeho ochrane, účasti verejnosti na ochrane životného prostredia a posudzovaní vplyvov na životné prostredie) z 3. októbra 2008 (Dz. U. č. 199, položka 1227).

² V súlade s článkom 259 ZFEÚ ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát nesplnil povinnosť, ktorá vyplýva zo Zmlúv, môže predložiť vec Súdnemu dvoru Európskej únie. Skôr než členský štát podá žalobu proti inému členskému štátu pre domnelé neplnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo Zmlúv, predloží vec Komisii. Komisia vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní príslušným štátom, aby si vzájomne predložili ústne aj písomné pripomienky v rámci kontradiktórneho konania.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/52/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ 2014, L 124, s. 1, ďalej len „smernica EIA“).

Česká republika, podľa ktorej sa Poľsko dopustilo porušenia práva Únie,⁴ podala 26. februára 2021 žalobu o nesplnenie povinnosti⁵ na Súdny dvor.⁶

Generálny advokát Priit Pikamäe vo svojich dnes prednesených návrhoch predovšetkým poznamenal, že predmet prejednávaneho sporu sa musí v zásade obmedziť na legislatívnu a administratívnu situáciu existujúcu v čase predloženia veci Komisii zo strany Českej republiky. To nevylučuje, že za relevantné bude možné považovať aj určité skutočnosti, ku ktorým došlo po tomto dátume. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora je však toto zohľadnenie neskorších skutočností možné len výnimočne, a to vtedy, ak majú tieto skutočnosti rovnakú povahu ako vytýkané konanie alebo ak podstatne nemenia podstatu vytýkaného skutkového stavu.

Ďalej, pokiaľ ide o **predĺženie povolenia na ťažbu hnedého uhlia o obdobie šiestich rokov bez vykonania posúdenia vplyvov na životné prostredie**, generálny advokát preskúmal, či môže členský štát legislatívnym postupom umožniť príslušným orgánom, aby sa zdržali prijatia súboru administratívnych opatrení spojených s povoľovaním ťažobných projektov. V tejto súvislosti poukázal na to, že **bane porovnateľnej veľkosti ako baňa Turów môžu mať vzhľadom na svoju povahu významný vplyv na životné prostredie a musia byť nevyhnutne predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie**. Okrem toho sa smernica EIA neobmedzuje len na uloženie požiadavky vykonať posúdenie vplyvov na životné prostredie pred udelením *prvotného* povolenia pre projekt, ale aj pri *určitých súvisiacich rozhodnutiach*. Generálny advokát z toho vyvodil, že jednorazové šesťročné predĺženie povolenia ťažby predstavuje projekt, ktorý si vyžaduje posúdenie jeho vplyvu na životné prostredie. V dôsledku toho, keďže **poľské ustanovenia** majú za následok *úplné a definitívne vyňatie* všetkých ťažobných operácií z povinnosti uskutočniť „štúdiu vplyvu“, a to bez náležitého zohľadnenia vlastností každého z projektov, ktoré by mohli mať významný vplyv na životné prostredie, je potrebné považovať ich za nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo smernice EIA. Okrem toho podľa generálneho advokáta **poľská právna úprava porušuje procesné požiadavky⁷ týkajúce sa posudzovania vplyvov na životné prostredie**. Napokon poznamenáva, že **legislatívne zmeny prijaté v júli 2021**, podľa ktorých už v budúcnosti nebude možné jednorazové šesťročné predĺženie platnosti koncesie na ťažbu hnedého uhlia bez uskutočnenia predchádzajúceho posúdenia vplyvov na životné prostredie **nemožno v tomto konaní zohľadniť** bez toho, aby tým nedošlo k neprimeranej zmene predmet sporu.

Pokiaľ ide o nezverejnenie povolenia na ťažbu hnedého uhlia do roku 2026 a jeho neposkytnutie Českej republike v zrozumiteľnej podobe, generálny advokát sa domnieva, že keďže účelom povinnosti zverejňovania je umožniť účinné podanie opravného prostriedku proti dotknutým rozhodnutiam, **informácie poskytnuté verejnosti a orgánom susedných členských štátov, ktoré sú dotknuté vplyvmi daného projektu na životné prostredie, musia byť úplné**

⁴ Smernica EIA, smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275), smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 2003, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375), ako aj zásada lojálnej spolupráce podľa článku 4 ods. 3 ZEÚ.

⁵ Je veľmi zriedkavé, že niektorý členský štát podá žalobu o nesplnenie povinnosti proti inému členskému štátu. Táto žaloba je v poradí deväta počas doterajšej existencie Súdneho dvora (k prvým šiestim pozri tlačové komuniké č. [131/12](#), k siedmej pozri tlačové komuniké č. [75/19](#) a k ôsmej tlačové komuniké č. [9/20](#)).

⁶ Česká republika v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia (vec C-121/21 R) navrhla, aby Súdny dvor nariadil Poľsku, aby až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora, ktorým sa skončí konanie vo veci C-121/21 (ďalej len „konečný rozsudok“), bezodkladne pozastavilo ťažbu hnedého uhlia v bani Turów. Uznesením z 21. mája 2021 (ďalej len „uznesenie o predbežnom opatrení“, pozri aj tlačové komuniké č. [89/21](#)) podpredsedníčka Súdneho dvora tomuto návrhu Českej republiky vyhovelá s účinnosťou do vyhlásenia konečného rozsudku. Česká republika, podľa ktorej si Poľsko nesplnilo povinnosti, ktoré preňho vyplývajú z tohto uznesenia, podala 7. júna 2021 návrh, aby bolo Poľsku za nesplnenie jeho povinností uložené uhradiť do rozpočtu Únie denné penále vo výške 5 miliónov eur. Poľsko naopak podalo návrh na zrušenie uznesenia o predbežnom opatrení. Uznesením z 20. septembra 2021 (pozri aj tlačové komuniké č. [159/21](#)) podpredsedníčka Súdneho dvora návrh Poľska zamietla a uložila mu povinnosť platiť Komisii pravidelné platby penále vo výške 500 000 eur za každý deň odo dňa oznámenia tohto uznesenia Poľsku až do dňa, keď si tento členský štát splní povinnosti vyplývajúce z uznesenia o predbežnom opatrení.

⁷ Ide okrem iného o povinnosť oznamovateľa vypracovať a predložiť hodnotiacu správu, povinnosť prerokovať zámer s orgánmi, ktorých by sa mohol týkať, a zaručiť prístup verejnosti k informáciám týkajúcim sa projektu, vrátane rozhodovacieho procesu.

a zrozumiteľné. Z tohto dôvodu sa domnieva, že „obsah rozhodnutia“ o povolení ťažby v bani Turów, ktorý má byť sprístupnený verejnosti, ako aj uvedeným vnútroštátnym orgánom, nemôže pozostávať len z rozhodnutia o predĺžení, ale musí nevyhnutne zahŕňať všetky dokumenty, ktoré tvoria podstatu povolenia. Iba takéto opatrenie totiž môže verejnosti a orgánom susedných členských štátov umožniť pochopiť rozsah tohto správneho rozhodnutia a v prípade potreby primerane a včas reagovať. **Okrem toho Poľsko porušilo právo EÚ tým, že toto povolenie zaslalo Českej republike až päť mesiacov po jeho vydaní,** a to v neúplnej podobe. Doba piatich mesiacov na jednoduché oznámenie predmetného povolenia totiž predstavuje značné preťahy, ak sa zohľadní jednak dôležitosť dotknutých záujmov a jednak čisto administratívna povaha takéhoto úkonu, ktorý si vyžaduje len obyčajné zaslanie dokumentov. **Okrem toho takéto nezverejnenie porušuje povinnosť⁸ sprístupniť verejnosti povolenia s významným vplyvom na životné prostredie,** a to buď priamo ich zverejnením, alebo uvedením miesta, kde si môže verejnosť toto povolenie vyžiadať.

Napokon generálny advokát konštatoval, že **Poľsko si tým, že neposkytlo úplné informácie o postupe prijímania rozhodnutia o povolení ťažby do roku 2026, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zásady lojálnej spolupráce.**⁹ Podľa tejto zásady sú totiž členské štáty povinné navzájom si pomáhať pri zabezpečení dosiahnutia cieľov Únie. Konkrétne to okrem iného znamená povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich z práva Únie, ako aj zdržať sa akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Únie. Podľa generálneho advokáta **oneskorené a neúplné zaslanie požadovaných informácií zo strany Poľska spolu s odmietnutím odpovedať na žiadosti Českej republiky o pomoc nespĺňajú požiadavky ducha solidarity, spolupráce a vzájomnej podpory medzi členskými štátmi** stanovené právom Únie na účely dosiahnutia cieľa účinnej ochrany životného prostredia.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie vecí, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonala rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

⁸ Stanovená v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 2003, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375).

⁹ Zakotvená v článku 4 ods. 3 ZEÚ.